

COMMISSIE LEEMHUIS OVERHANDIGT KRITISCH RAPPORT

Provincies moeten daadkrachtiger waterbeleid voeren

Om de veiligheid en het nationaal belang in de toekomst te kunnen garanderen zijn forse inspanningen op het gebied van waterbeheer en ruimtelijke ordening nodig. Provincies moeten daarbij ruimte voor water maken en water laten meewegen in de ruimtelijke ordening. Ook de afstemming tussen ruimtelijke ordening en waterhuishouding, grondwaterbeheer en water in de stad kan verbeterd worden. Dat zijn de belangrijkste conclusies uit het rapport 'Provincies maken ruimte voor water', dat de ad hoc-adviescommissie Water, onder leiding van J. Leemhuis-Stout, op 28 augustus presenteerde aan de voorzitter van het Interprovinciaal Overleg (IPO), de heer Van Kemenade.

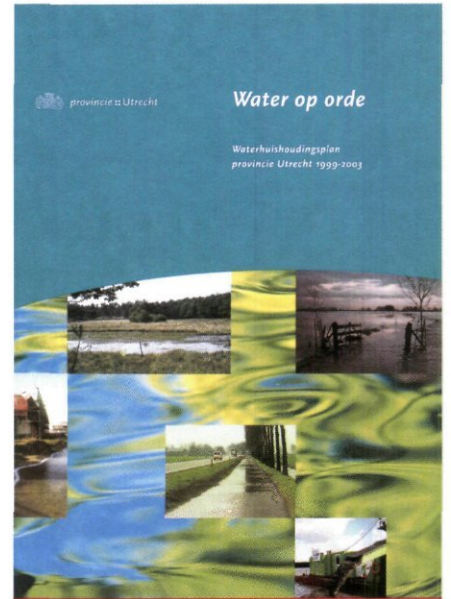
De commissie heeft in haar rapport voor twee invalshoeken gekozen: wat zijn deze nieuwe opgaven en hoe kunnen deze het best gerealiseerd worden? De commissie keek naar het tot nu toe gevoerde beleid, de beschikbare instrumenten en eventuele tekortkomingen in het huidige beleid.

Over het provinciaal waterbeleid komt de commissie Leemhuis met vergelijkbare conclusies als de studie van het Rathenau Instituut (zie pagina 14). Het beleid sluit niet aan bij de praktijk. Vooral de afstemming tussen ruimtelijke ordening en water verloopt moeizaam. Daardoor kan het in de praktijk voorkomen dat ruimtelijke functies (wonen) haaks staan op waterhuishoudkundige functies. In het verleden zijn sommige ruimtelijke gebruiksfuncties dan ook onlogisch ten opzichte van elkaar gesitueerd. Ook bestaat onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid voor het waterbeheer in de stad. Verder moet de taak van de provincie in de calamiteitenzorg worden opgepakt, vooral het uitoefenen van toezicht. Tenslotte ontstaan problemen door het verschil in plantermijn tussen verschillende rapportages, waardoor het moeilijk is nieuwe (waterhuishoudkundige) inzichten in de verschillende plannen te verwerken.

Waar het gaat om de nieuwe waterhuishoudkundige opgaven, het garanderen van de veiligheid tegen overstromingen door de grote rivieren en de zee, het beteugelen van regionale overlast, het intensiveren van de verdrogingsbestrijding en het bereiken van de gebiedseigen waterkwaliteit, ziet de commissie twee belangrijke taken voor de provincies weggelegd. Provincies moeten

daadwerkelijk ruimte voor water maken, en het water moet mede sturend worden in de ruimtelijke inrichting. De commissie stelt dat de bestaande instrumenten toereikend zijn om de problematiek in de waterhuishouding op te lossen, maar dat het aan de provincies is om deze instrumenten ook daadwerkelijk te gebruiken.

Concreet wordt in het rapport een drietal aanbevelingen gedaan aan de provincies. De eerste daarvan is dat de provincies de relatie tussen ruimtelijke ordening en water moeten intensiveren. Dat kan door bij besluitvorming over ruimtegebruik ook de risico's te laten meewegen. Hiertoe moeten provincies het voortouw nemen om (per gebied) normen voor wateroverlast en -tekorten op te stellen. Dat kan in samenwerking met gemeenten en waterschappen. Verder moet de provinciale ruimtelijke planvorming (meer) gebaseerd worden op de lagenbenadering en de (inter)nationale en regionale stroomgebiedbenadering. Problemen moeten niet naar een ander stroomgebied worden overgeheveld. De provincies moeten er ook voor zorgen dat de visies van de waterbeheerders verwerkt worden in de diverse ruimtelijke plannen. Er moet duidelijkheid komen over de verantwoordelijkheden voor oppervlakte- en grondwater in kwantitatieve en kwalitatieve zin, de verplichte actualisatie van structuur- en bestemmingsplannen moet van de grond komen waardoor afstemming tussen ruimte en water mogelijk wordt en tenslotte moeten ruimtelijke plannen van gemeenten door de provincie integraal worden getoetst op waterhuishoudkundige effecten.

De afstemming tussen ruimtelijke ordening en water op provinciaal niveau verloopt nog moeizaam, aldus de commissie Leemhuis.

Ten tweede stelt de commissie dat provincies meer invloed moeten uitoefenen op de (inter)nationale doel- en taakstellingen voor hoogwaterbescherming en waterkwaliteit, en de daarmee samenhangende systeemkeuzes. Deze keuzes zijn tenslotte niet alleen bepalend voor de doorwerking in regionale (provinciale) systemen, maar ook voor de te kiezen normen, oplossingen en de daarmee samenhangende kosten.

De derde aanbeveling van de commissie Leemhuis is dat de uitvoering van het creëren van ruimte voor water snel wordt aangepakt. Een belangrijk middel om vaart te zetten is een bestuursovereenkomst tussen het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de provincies. Hierin zouden afspraken over doel- en taakstellingen, geld, planning en monitoring moeten worden vastgelegd. Eventueel kan aan deze overeenkomst een intentieverklaring voorafgaan, waarin de partijen zich bereid verklaren tot een oplossing voor het waterprobleem te komen door in de vijfde Nota Ruimtelijke Ordening de hoofdlijnen en het kader vast te stellen en daarna een bestuursovereenkomst op te stellen.

IPO-voorzitter Van Kemenade gaf aan snel met de aanbevelingen van de commissie aan de slag te willen. Volgens hem is het mogelijk om met dit rapport, samen met de rapportages van de commissie Waterbeheer 21 eeuw en het Rathenau-instituut, binnen een paar maanden gezamenlijke, duidelijke doelen vast te stellen. Binnenkort gaat het IPO het land in om met diverse betrokkenen, waaronder statenleden over bovenstaande te discussiëren. ☛